

der er foregaaet her i Landet siden Krigens Begyndelse, maa man sige, at den Høne kan der ikke koges nogen Suppe paa mere. Det kan vi vistnok alle være enige om. Jeg tror heller ikke, det er værd at tale om Husmandens Ko mere, for der er jo nu gjort ganske anderledes Indgreb fra det offentlige Side, Indgreb, som jeg ganske vist mener er nødvendige. For Landbrugets Vedkommende f. Eks. har det offentlige reguleret Priserne, og er medbestemmende med Hensyn til, hvorledes Jorden skal dyrkes, Regeringen griber ogsaa ind paa et Omraade som Kornets Tærskning, Besætningens Størrelse, Eksport og Import fra Landbrugets Side, kort sagt, der er næsten ikke den Gren indenfor Landbruget, hvor det offentlige ikke har haft et Ord med at sige. Og jeg tror, at det er saare viseligt, at dette er sket. Det er meget muligt, at det kan have fremkaldt uheldige Virkninger her og der; men det bunder i og for sig ikke i selve Bestemmelserne, men langt snarere i den Udførelse, disse har faaet. Saaledes er det ogsaa paa en hel Række andre Omraader, hvor man har maattet gribe ind. Hensigten har været fortræffelig, og hvis der er noget at klage over, er det Udførelsen, man maa rette sine Bebrejdelser imod. Men den kan vel ændres, og det vil den sikkert blive. Saaledes vil Landbruget ligesom de øvrige Erhverv roligt og stille kunne glide frem imod en ganske anderledes betrygget Tilværelse end den, der har været før Krigens, og en Del af Tiden under Krigens, en socialistisk Tilværelse.

Staten har grebet regulerende ind i Spørgsmaalet om Sukkerroedyrkingen og ordnet Forholdet mellem Roedyrkerne og Fabrikkerne o. s. v. Da vi for 6 Aar siden her i Rigsdagen foreslog, at Staten skulde overtage Sukkerroindustrien, vakte det en voldsom Modstand, særlig fra Vestres Side. Daværende Medlem af Folketinget, Amtsforsvalter N. P. Jensen, bekæmpede det, assisteret af nu afdøde Grev Reventlow. Naar vi nu ser, at Staten i de sidste Aar har maattet sætte al Kraft ind paa at holde Sukkerproduktionen i Gang, saaledes at Staten endogsaa yder Bidrag til denne toldbeskyttede Industri, som man troede var meget rentabel baade for Landbrugerne og for Fabrikkerne, tror jeg, at adskillige, hvis de i en stille Time tænker herover, vil sige ved sig selv: Det havde været bedre, om man allerede den Gang havde overtaget Sukkerfabrikkerne. 40 eller 50 Mill. Kr. er fra

Fabrikkerne vandret over i Aktionærernes Lommer siden den Tid. Staten er i Pengeød, og hvis den havde overtaget Sukkerindustrien den Gang, tror jeg, den højtærede Finansminister vilde have været meget glad over dette Aktiv i dette Øjeblik. Muligvis havde ogsaa Roedyrkerne været gladere derved end over deres Makkerskab med Fabrikkerne.

Staten har ogsaa grebet regulerende ind i Skibsfarten, og selv om det ikke altid har været med det samme Held som paa andre Omraader, kan man ikke benægte, at de Foranstaltninger, der er truffene vedrørende Skibsfarten, i høj Grad har bidraget til at opretholde Tilførslerne til Danmark. Der er nemlig ingen Tvivl om, at Rederne vilde have haft langt større Fortjeneste af at lade deres Skibe gaa i Østen til Amerika, specielt til Australien og Sydamerika, paa disse Ruter, hvor Fragterne er højt betalte, og som er ufarlige. Ved Regeringens Indgriben er en Del af Tonnagen blevet reserveret for Tilførsler til Danmark. Maaske er der gjort Fejl, og man kan maaske anklage Rederne baade for det ene og det andet. Det betvivler jeg ikke, men Fordelen er alligevel skjensynlig.

Staten har nu forbudt al privat Kornhandel. Det var sikkert et meget klogt Skridt, eftersom en Tønde Havre blev betalt med 100 Kr. lige før dette Forbud kom. Dette viser, at trods Maksimalpriser vil de frie Kræfters Spil kunne have en saa forunderlig Virkning, at en Tønde Havre kan blive solgt til en Pris af 100 Kr. Det er et saare overbevisende Moment for, at det har været nødvendigt, at det offentlige greb ind. Staten opkøber Korn og oplagrer det, det er ikke noget, den nuværende Regering har fundet paa. Det er sket allerede for Tusinder af Aar tilbage, men det er en Skik, man har forladt, men som man aldrig burde have forladt, thi det er dog den eneste Vej til at sikre alle Føden, for saa vidt Føden overhovedet kan skaffes. — Staten har reguleret Fiskehandelen og fastsat Priser paa Fisken. Det angik et helt stort Erhverv, et Erhverv, hvis Værdifrembringelse er steget stærkt under Krigens, nemlig med op imod 50 Mill. Kr. Staten har organiseret Udnyttelsen af Landets Moser, Skove og Kullejer og derved fremtryllet Masser af Værdier, der hidtil har ligget døde hen. Det er meget muligt — jeg er tilbøjelig til at tro det —, at man kan rette Kritik mod den Maade, hvorpaa dette er sket. Brænde og Tørv er blevet for dyrt her i København,